

nešlo o to, by si zjednala služby žalobcovy, nýbrž aby jeho prostřednictvím získala zakázky, při čemž žalobce měl býti provisií odměňován nikoli podle toho, zda a kolik vynaložil práce, nýbrž podle skutečného výsledku své činnosti (podle získaných zakázek). Mohl pracovati podle vlastního plánu, vlastními prostředky, zdar či nezdar jeho práce nešel na účet firmy, nýbrž na účet jeho vlastní. Převažují tu tedy znaky rozhodné pro právní závěr, že nejde o smlouvu služební, že žalobce nelze mít za zřízence úpadkyně, nýbrž za samostatného podnikatele (Sb. n. s. 13157, 9617 a j.). Tomu není ani na závalu, že byly žalobci smlouvou uloženy určité závazky, zejména že převzal na se povinnost navštívití zákazníky a zájemníky firmy v určitém rayonu, o výsledku návštěv zaslati zevrubné zprávy, že se žalobci bylo řídití prodejními cenami firmou mu předepsanými, že pokud bral od firmy příspěvky na cestovní výlohy, nesměl býti činným pro jinou firmu a pod. Tyto okolnosti ani jednotlivě, ani v celku nenasvědčují tomu, že žalobce byl jako zástupce přijat do služeb firmy jako její zaměstnanec, neboť veškeré tyto smluvní podmínky se srovnávají též s poměrem samostatného agenta a nelze z nich odvozovati podřízenost žalobcovu proti firmě, pro niž byl činným (Sb. n. s. 13157). Z okolností, že žalovaný správce konkursní podstaty nepopřel pořadí, t. j. že zažalovaná pohledávka, je-li po právu, patří do první třídy konkursních věřitelů, nemůže žalobce pro sebe těžiti, neboť tím neuznal správce způsobem každou pochybnost vylučujícím (§ 863 obč. z.), že zažalované nároky jsou nároky ze služebního poměru. Ani okolnost, že žalobce byl přihlášen k sociálnímu pojištění, nemá rozhodující význam pro řešení otázky, zda tu šlo o služební poměr. Důvod, proč žalobce byl k pojištění přihlášen, mohl býti též jiný, než aby se stal zaměstnancem, totiž aby žalobce tím byl zúčastněn výhod tohoto pojištění. Jde tu o právní otázku, již jest řešiti soudu nezávisle na právním názoru stran. V tomto sporu nejde ani o předmět upravený zákonem o pensijním nebo nemocenském pojištění, takže soud není vázán pravoplatnými výměry správních úřadů v mezích jejich působnosti (v oboru sociálního pojištění vydanými). Nesejde konečně ani na tom, že žalobce pro firmu pracoval i ve svém bydlišti, neboť žalobce sám ani netvrdil, že mu, pokud tam dlel, byla uložena pracovní povinnost, dodržování určitých pracovních hodin, že mu byly nařízeny určité pracovní úkony, a odměna za práci tam vykonanou byla mu vyměřena stejně jako za práci cestovní podle výsledku a skutečně získaných zakázek. Pokud žalobce podle ujednání převzal vedle své normální činnosti (provisního jednatelství) i zapracování nových cestujících a dohled na ně v určitém rayonu, byl za tuto činnost odměněn zvlášť a šlo jen o vedlejší činnost, jež nezměnila povahu jeho celkového poměru k úpadkyni.

Čís. 15258.

Pojištění smluvní.

Pojistitel nemůže jednostranně suspendovati účinnost pojistné smlouvy, není-li jeho právo k této suspensi zřetelně vysloveno ve všeobecných pojišťovacích podmínkách.

Pokud lze usuzovati z prohlášení pojistníka na dohodu stran o suspensi pojistné smlouvy.

(Rozh. ze dne 4. června 1936, Rv I 1858/34.)

Žalobkyně opírajíc se o pojišťovací smlouvu uzavřenou se žalovanou domáhá se na žalované likvidace škody, kterou utrpěla vloupáním. Proti žalobě namítla žalovaná, že není vůbec povinna hraditi žalobkyni škodu, kterou utrpěla krádeží spáchanou v noci ze 14. na 15. ledna 1933, ježto 12. ledna 1933 pojištění bylo dohodou stran zrušeno a dále proto, že žalobkyně nezajistila zadní stěny své vyloupené budky tak, jak bylo ujednáno dne 9. prosince 1932 při likvidaci první krádeže s tím dodatkem, že pojištění zůstane suspendováno, dokud nebude toto zajištění provedeno. První soud uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Má-li ve smyslu § 19 II. pojišťovacích podmínek pojišťovna právo po každém případě škody jí ohlášené pojišťovací smlouvu zrušiti, tím spíše nutno ji pokládati za oprávněnu, což plyne též z ustanovení § 7, lit. e) pojišť. podmínek, předepsati v souhlasu s pojištěným další bezpečnostní opatření a vymíniti si, dokud tato žádaná opatření provedena nebudou, že není ze smlouvy pojišťovací zavázána. Tato písemná prohlášení jsou pak pro obě strany závazná, stejná jako pojišťovací listina (pojistka), neboť tuto pouze doplňují. Dle závěrečného protokolu z 9. prosince 1932 ujednaly strany, že žalovaná není zavázána z pojišťovací smlouvy po tu dobu, dokud žalobkyně neprovede bezpečnostní opatření, ke kterému se sama zavázala, tudíž dokud nedá poškozenou stěnu budky, kterou se vloupání stalo, opravit a pobíti železnými pásy neb plechem. To se do doby druhé krádeže v noci na 15. ledna 1933 nestalo, nebyla na budce provedena zabezpečovací opatření a trvala tudíž dle závěrečného protokolu z 9. prosince 1932 sjednaná suspense účinnosti pojištění. Není tedy žalovaná povinna škodu vloupáním v noci na 15. ledna 1933 způsobenou žalobkyni nahraditi.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody :

Žalovaná pojišťovna není oprávněna k jednostranné suspensi účinnosti pojišťovací smlouvy z důvodu, o nějž jde v souzeném případě, poněvadž tento důvod nespadá pod žádný z případů uvedených v § 7 všeobecných pojišťovacích podmínek a nelze takové právo odvoditi ani z práva na zrušení pojišťovací smlouvy, neboť pojišťovací podmínky, jakožto součástka smlouvy, musejí býti jasné a, nevyslovují-li zřetelně právo pojišťovny k jednostranné suspensi pojistky z důvodu, o nějž jde, jest to přičítati na vrub pojišťovny podle § 915 obč. zák., ježto pojišťovací podmínky pocházejí od ní. V souzeném případě opírá však žalovaná pojišťovna suspensi pojistky o dohodu obou stran a taková

změna obapolnou dohodou jest ovšem přípustná jako při každé jiné smlouvě. Odvolací soud dospěl k závěru, že se žalobkyně zavázala, že dá dotyčnou stěnu budky, kterou zloději do budky vnikli, zabezpečiti železnými pásy, a tento závěr nebyl v dovolání napaden, takže jest jím dovolací soud vázán. Odvolací soud dále zjistil, že žalobkyně nedala zadní stěnu budky pobíti železnými pásy, a toto zjištění nemůže dovolací soud přezkoumati již proto, že jde o zjištění opřené o hodnocení důkazů. Jde proto jen o otázku, zdali žalovaná souhlasila se suspensí pojistky po dobu, dokud neprovede ono bezpečnostní opatření, k němuž se zavázala. Odvolací soud usuzuje na její souhlas jen ze zjištění, že žalobkyně podepsala závěrečný protokol ze dne 9. prosince 1932, když dodatek o suspensi byl již do protokolu vepsán. Protokol ten tvoří podle § 294 c. ř. s. plný důkaz jen o tom, že i zmíněný dodatek pochází od žalobkyně. Tím však není vyloučena námitka, že prohlášení v dodatku obsažené neodpovídá skutečnosti a že jest nepravdivé. Žalobkyně popřela správnost tvrzení žalované, že pojištění bylo suspendováno, a popřela také správnost obsahu závěrečného protokolu. Pro pojišťovnu není v souzeném případě rozhodným jediné obsah písemného prohlášení v závěrečném protokolu, nehledíc na jeho vnitřní pravdivost, poněvadž jde o prohlášení, které učinila žalobkyně přímo řediteli generálního zastupitelství, jenž byl oprávněn za žalovanou pojišťovnu jednati a podepsal závěrečný protokol výslovně jako splnomocněnec její, a nelze ho proto považovati za osobu třetí podle § 875 obč. zák. Může proto namítati žalobkyně, že písemná doložka o suspensi neodpovídá skutečnému projevu její vůle, neboť § 887 obč. zák. byl § 95 III. dílčí novely k obč. zák. zrušen. Bylo proto na odvolacím soudě, aby zjistil, zda a co bylo mezi stranami ujednáno o suspensi pojistky a zda písemné prohlášení žalobkyně odpovídá jejímu skutečnému projevu vůle. Bude-li zjištěno, že písemné prohlášení odpovídá skutečnému projevu vůle žalobkyně, pak jest dohoda o suspensi platná a pro žalobkyni závazná a žalobkyně nemá nároku na plnění nehledíc k tomu, zda i závěrečný protokol lze považovati za pojišťovací listinu podle § 5 všeobecných pojišťovacích podmínek, poněvadž není vyloučeno, aby za souhlasu stran bylo upuštěno i od ujednané písemné formy. Nebude-li to však zjištěno, byla by žalobkyně v právu.

Čís. 15259.

Nouzí ve smyslu § 1043 obč. zák. jest rozuměti nouzi vyvolanou nebezpečím rázu elementárního, jemuž nelze čeliti obyčejnými prostředky.

Pokud nejde o společné nebezpečí ve smyslu tohoto zákonného ustanovení.

(Rozh. ze dne 4. června 1936, Rv II 305/36.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované. Podle služební smlouvy uzavřené s ním dne 6. října 1930 na pět let měl žalobce nárok na měsíční služné